



ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria A

Warszawa, dnia 11 stycznia 2023 r.

Pozycja 8

POSTANOWIENIE z dnia 14 grudnia 2022 r. Sygn. akt SK 112/20

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Andrzej Zielonacki – przewodniczący
Wojciech Sych
Jarosław Wyrembak – sprawozdawca,

po rozpoznaniu, na posiedzeniu niejawnym w dniu 14 grudnia 2022 r., skargi konstytucyjnej Ł.P. o zbadanie zgodności:

§ 14 ust. 1 pkt 3 w związku z § 4 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz. U. z 2019 r. poz. 18) w zakresie, w jakim przewidują w sprawach z zakresu ochrony zdrowia psychicznego stawkę maksymalną opłaty za czynności adwokackie w wysokości 240 zł plus podatek VAT, z art. 64 ust. 2 w związku z art. 31 ust. 3 oraz art. 2 Konstytucji,

p o s t a n a w i a:

umorzyć postępowanie.

Orzeczenie zapadło jednogłośnie.

UZASADNIENIE

I

1. Skarga konstytucyjna została przedstawiona na tle następującego stanu faktycznego i prawnego:

Skarżący, będący adwokatem, występował jako pełnomocnik z urzędu w sprawie z zakresu ochrony zdrowia psychicznego, która toczyła się w pierwszej instancji przed Sądem Rejonowym w L. z siedzibą w Ś., a w drugiej instancji przed Sądem Okręgowym w L. Z tytułu nieopłaconej pomocy prawnej świadczonej z urzędu w postępowaniu apelacyjnym, Sąd Okręgowy w L. postanowił przyznać skarżącemu wynagrodzenie w wysokości 180 zł plus VAT. Sąd Okręgowy w L., po rozpatrzeniu w innym składzie zażalenia skarżącego na to postanowienie, oddalił zażalenie.

W tej sytuacji skarżący zwrócił się do Trybunału Konstytucyjnego ze skargą konstytucyjną, zarzucając niezgodność § 14 ust. 1 pkt 3 w związku z § 4 ust. 2 rozporządzenia Mini-

stra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz. U. z 2019 r. poz. 18; dalej: rozporządzenie) w zakresie, w jakim przewidują w sprawach z zakresu ochrony zdrowia psychicznego stawkę maksymalną opłaty za czynności adwokackie w wysokości 240 zł plus VAT, z art. 64 ust. 2 w związku z art. 31 ust. 3 oraz art. 2 Konstytucji. Skarżący argumentował, że zaskarżone przepisy naruszają prawo majątkowe adwokata świadczącego pomoc prawną z urzędu do godnego wynagrodzenia za wykonaną pracę w ten sposób, że wprowadzają górną granicę wysokości wynagrodzenia w sprawach z zakresu ochrony zdrowia psychicznego nieodpowiadającą niezbędnemu nakładowi czasu pracy, stopniowi skomplikowania sprawy pod względem faktycznym i prawnym oraz wadze sprawy, przez co przerzucono obowiązek ponoszenia faktycznych kosztów świadczenia pomocy prawnej na pełnomocnika ustanowionego z urzędu. Skarżący wskazał, że do określenia stawki mającej zastosowanie do postępowań z zakresu ochrony zdrowia psychicznego stosuje się § 14 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia, dotyczący postępowań nieprocesowych niewymienionych odrębnie. Oznacza to, zdaniem skarżącego, że wynagrodzenie za pomoc prawną z urzędu w takiej sprawie nigdy nie może przekroczyć kwoty 180 zł, bez względu na takie okoliczności, jak waga sprawy, stopień jej skomplikowania, nakład pracy pełnomocnika, liczba rozpraw, opinii, pism procesowych.

Skarżący podniósł, że wynagrodzenie za pracę stanowi prawo majątkowe podlegające ochronie z mocy art. 64 ust. 2 Konstytucji. Powołując się na orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego, skarżący wskazał, że ochrona ta obejmuje wszystkie prawa majątkowe wynikające z zawartych umów cywilnoprawnych, jak również „publiczne prawa majątkowe”, takie jak wynagrodzenie należne biegłemu. Zdaniem skarżącego, między pełnomocnikiem ustanowionym z urzędu a sądem zachodzi podobna relacja – autonomii adwokata (tak jak biegłego) co do treści wykonywanych czynności merytorycznych (przy których ma się on kierować prawidłami wykonywanego zawodu) towarzyszy nałożony przez sąd obowiązek działania, za które z kolei należy się wynagrodzenie.

Skarżący wskazał również, że ustawodawca – z uwagi na treść zasady zaufania obywateli do państwa wynikającej z art. 2 Konstytucji oraz na treść art. 64 ust. 2 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji – nie powinien tworzyć praw pustych (*ius nudum*), pozbawionych wartości majątkowej.

Skarżący powołał również wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z 12 czerwca 2014 r. (sprawa C-314/13), w którym TSUE uznał, że nie można oczekiwać, iż to fachowy pełnomocnik będzie ponosił ryzyko i koszty finansowe prowadzenia sprawy. Pełnomocnik powinien otrzymać wynagrodzenie, i to adekwatne do okoliczności sprawy.

Zdaniem skarżącego, jeśli celem kwestionowanych przepisów było ograniczenie wydatków Skarbu Państwa, związanych ze świadczeniem pomocy prawnej z urzędu przez adwokata w sprawach z zakresu ochrony zdrowia psychicznego, to istotnie kwestionowana norma prowadzi do zamierzonego celu. Skarżący podał jednak w wątpliwość, czy jest to środek niezbędny i proporcjonalny do wagi postępowań, które dotyczą najważniejszych dóbr, jakimi są wolność i zdrowie oraz – potencjalnie – bezpieczeństwo publiczne. W ocenie skarżącego, wolność i zdrowie jednostki oraz bezpieczeństwo publiczne są wartościami, które w razie kolizji powinny mieć pierwszeństwo przed celami fiskalnymi, co doprowadziło skarżącego do wniosku, że zastosowane ograniczenie jest środkiem nieproporcjonalnym do zakładanego celu. Skarżący wskazał przy tym, że brak jest publikacji wskazujących na liczbę postępowań z zakresu ochrony zdrowia psychicznego, jakie toczą się w Polsce przed sądami rodzinnymi, i związanych z tymi postępowaniami wydatków. Stąd trudno ocenić, jak dobrze realizowany jest cel ochrony interesów finansowych Skarbu Państwa. W ocenie skarżącego, analiza liczby takich postępowań w skali kraju pozwoliłaby na rozważenie, czy jest to rozwiązanie niezbędne dla zachowania równowagi finansów państwa.

2. Rzecznik Praw Obywatelskich, pismem z 7 października 2020 r., poinformował, że nie zgłasza udziału w postępowaniu.

3. Minister Sprawiedliwości jako organ, który wydał kwestionowany przepis, w piśmie otrzymanym przez TK 17 listopada 2020 r. przedstawił stanowisko, że § 14 ust. 1 pkt 3 w związku z § 4 ust. 2 rozporządzenia jest zgodny z art. 64 ust. 2 w związku z art. 31 ust 3 oraz art. 2 Konstytucji.

Minister Sprawiedliwości, powołując się na orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego, wskazał na znaczną swobodę regulacyjną normodawcy w zakresie wyboru metody ustalania stawki minimalnej wynagrodzenia dla pełnomocnika prawnego, podkreślając jednocześnie – w kontekście art. 64 ust. 2 w związku z art. 32 ust. 1 zdanie drugie oraz art. 31 ust 3 Konstytucji – że owa swoboda nie uzasadnia arbitralnego kształtowania treści i granic poszczególnych praw majątkowych, spełniających identyczne funkcje i chroniących podobne interesy. Minister Sprawiedliwości przypomniał również wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 29 sierpnia 2006 r., sygn. SK 23/05, o zgodności przepisów określających stawki minimalne za czynności radców prawnych z art. 2 i art. 32 Konstytucji. Zdaniem Ministra Sprawiedliwości, zapatrywania przedstawione w tym wyroku odnieść trzeba również do oceny konstytucyjności rozwiązań zawartych w zaskarżonym rozporządzeniu, ze względu na analogiczną treść i przedmiot regulacji.

Minister Sprawiedliwości przytoczył też wyrażony w orzecznictwie sądowym pogląd, wskazujący na to, że w obecnym stanie prawnym sądy oceniają wysokość wynagrodzenia pełnomocników z urzędu na podstawie autonomicznie określonych przesłanek, każdorazowo uwzględniając charakter sprawy, rzeczywisty nakład pracy pełnomocnika i podjęte przez niego w sprawie czynności. Minister Sprawiedliwości zaprezentował również pogląd Sądu Najwyższego, że w stawkach minimalnych odzwierciedlona została swoista wycena koniecznego nakładu pracy pełnomocnika, związana ze specyfiką określonego rodzaju postępowań, przy jednoczesnym pozostawieniu sądom orzekającym możliwości uwzględnienia nadzwyczajnych, szczególnych okoliczności, które pojawiając się w danej sprawie zwiększają nakład pracy niezbędnej do prawidłowej realizacji obowiązków profesjonalnego pełnomocnika procesowego.

Minister Sprawiedliwości uznał również za konieczne wskazanie, że obowiązujące zasady ustalania wynagrodzeń za czynności adwokatów starają się uwzględniać zarówno interes osób wykonujących zawód adwokata lub radcy prawnego, jak również interes obywateli. Należy mieć bowiem na względzie, zdaniem Ministra Sprawiedliwości, że rozwiązania te nie tylko muszą uwzględniać adekwatność wynagrodzenia pełnomocnika do jakości i ilości jego pracy, lecz również powinny brać pod uwagę możliwości majątkowe społeczeństwa oraz interes społeczny. Uwzględnienie przy konstruowaniu systemu zasad ustalania opłat za czynności adwokackie tylko jednego z tych aspektów mogłoby skutkować ograniczeniem możliwości korzystania z profesjonalnego pełnomocnika procesowego, a tym samym redukowaniem zakresu ochrony prawnej społeczeństwa.

Zdaniem Ministra Sprawiedliwości, nie sposób uznać zaskarżonych rozwiązań prawnych za wadliwe.

4. W piśmie z 30 grudnia 2020 r. skarżący ustosunkował się do stanowiska przedstawionego w sprawie przez Ministra Sprawiedliwości. Wskazał w nim, że Minister Sprawiedliwości nawiązuje do innych niż podniesione w sprawie zarzutów. Skarżący przypomniał, że nie powołuje się na wynikającą z art. 64 ust. 2 Konstytucji zasadę równości, lecz na wynikającą z tego przepisu zasadę, że prawa majątkowe w ogóle podlegają ochronie, gdy tymczasem w niniejszej sprawie ochrona ta okazała się iluzoryczna na skutek wprowadzonego rozporządzenia.

dzeniem limitu wynagrodzenia. Stąd, zdaniem skarżącego, wywody Ministra Sprawiedliwości o tym, że nie naruszono równości adwokatów, są nie na temat.

Skarżący zakwestionował również zasadność powołania się przez Ministra Sprawiedliwości na orzeczenie Sądu Najwyższego z 24 października 2012 r. o sygn. akt III CZ 57/12, ponieważ w tamtej sprawie działali pełnomocnicy z wyboru, w postępowaniu procesowym. W efekcie, istotnie w tamtej sprawie zachodziła „możliwość uwzględnienia nadzwyczajnych, szczególnych okoliczności, które pojawiając się w danej sprawie zwiększają nakład pracy niezbędnej do prawidłowej realizacji obowiązków profesjonalnego pełnomocnika procesowego”. W sprawie skarżącego natomiast takiej możliwości brakuje, i to jest właśnie istotą zarzutu niekonstytucyjności.

Wreszcie, skarżący podniósł, że całkowitym nieporozumieniem jest powoływanie się przez Ministra Sprawiedliwości na możliwości majątkowe społeczeństwa i interes społeczny. Skarżący wskazał, że wysokość wynagrodzenia z urzędu w sprawach takich, jak ta, której dotyczy skarga konstytucyjna, nigdy nie może przełożyć się na obciążenie konkretnych obywateli. Jednocześnie, w ocenie skarżącego, waga spraw o przymusowe leczenie w szpitalu psychiatrycznym i związany z tym interes obywateli, czy interes społeczny, powinny przemawiać za potrzebą pełnego adekwatnego wynagrodzenia pełnomocnika, bo skutki błędnego orzeczenia w takiej sprawie mogą być bardzo poważne. Zdaniem skarżącego, można teoretycznie rozważać odpowiedzialność odszkodowawczą Skarbu Państwa za błędne orzeczenia, która niweczyłaby wszelkie wątpliwe oszczędności osiągnięte przez limitowanie wynagrodzenia fachowego pełnomocnika.

5. Prokurator Generalny, w piśmie z 18 stycznia 2021 r., przedstawił stanowisko, że postępowanie w niniejszej sprawie podlega umorzeniu wobec niedopuszczalności wydania wyroku.

Prokurator Generalny zwrócił uwagę, że skarżący błędnie określił maksymalną wysokość opłaty za czynności adwokackie w sprawach z zakresu ochrony zdrowia psychicznego na gruncie zaskarżonego rozporządzenia – wynosi ona nie 240, lecz 180 zł i dotyczy opłaty za pomoc prawną w postępowaniu pierwszoinstancyjnym. W odniesieniu do postępowania apelacyjnego przed sądem okręgowym, należy uwzględnić niepowołany przez skarżącego § 16 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia – w przypadku gdy w pierwszej instancji sprawę prowadził ten sam adwokat, opłata za czynności adwokata ustanowionego z urzędu w sprawach z zakresu ochrony zdrowia psychicznego (gdy koszty nieopłaconej pomocy prawnej ponosi Skarb Państwa), może wynosić co najmniej 60 zł i nie więcej niż 90 zł. Oznacza to, że ostateczne orzeczenie wydane w sprawie skarżącego wydaje się dotknięte wadliwością, a podstawa prawna normy określającej wynagrodzenie z tytułu nieopłaconej pomocy prawnej świadczonej przez adwokata z urzędu w postępowaniu apelacyjnym przed sądem okręgowym, gdy jest nim osoba prowadząca sprawę w pierwszej instancji, w sprawie z zakresu ochrony zdrowia psychicznego, została wskazana przez skarżącego nieprawidłowo.

Niezależnie od powyższej nieprawidłowości, Prokurator Generalny wskazał – z powołaniem się na dotychczasowe orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego oraz uwzględniając złożoność funkcji i statusu adwokata w całym wymiarze sprawiedliwości – na brak argumentacji, która mogłaby wykazać niezgodność zakwestionowanych przepisów z art. 64 ust. 2 Konstytucji. Zdaniem Prokuratora Generalnego, wysokość stawki za czynności adwokackie w sprawach z zakresu ochrony zdrowia psychicznego pozytywnie przechodzi też test proporcjonalności z art. 31 ust. 3 Konstytucji. Zasady ustalania wynagrodzenia adwokatów świadczących pomoc z urzędu powinny bowiem uwzględniać nie tylko interes osób wykonujących prawniczy zawód zaufania publicznego, w tym ich niekwestionowane prawo do uzyskania wynagrodzenia za wykonaną pracę, ale także interes obywateli oraz interes społeczeństwa, co wyraża się przede wszystkim w możliwościach finansowych Skarbu Państwa. W tym aspek-

cie należy oceniać zarówno przydatność, jak i niezbędność zaskarżonej regulacji. W ocenie proporcjonalności *sensu stricto* należy mieć na uwadze całokształt unormowań dotyczących wynagradzania adwokatów i fakt, że świadczenie pomocy z urzędu jest jedną z wielu form aktywności zawodowej adwokatów. Dokonywanie takiej oceny wyłącznie na gruncie konkretnej stawki, w odniesieniu do jednego tylko z objętych tą stawką postępowań, prowadziło by do nadmiernej kazuistyki, a nawet podawałoby w wątpliwość w ogóle możliwość taryfowego określenia wysokości opłat za czynności adwokackie.

Prokurator Generalny wskazał na koniec, że w odniesieniu do zarzutu niezgodności zakwestionowanych przepisów z art. 2 Konstytucji skarga konstytucyjna nie zawiera w istocie żadnego uzasadnienia.

II

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. W sprawach inicjowanych skargą konstytucyjną Trybunał Konstytucyjny na każdym etapie postępowania bada, czy nie zachodzi któraś z ujemnych przesłanek procesowych, skutkująca umorzeniem postępowania. Merytoryczne rozpoznanie zarzutów sformułowanych w skardze konstytucyjnej jest uzależnione od spełnienia wszystkich warunków jej dopuszczalności. Nadanie skardze konstytucyjnej dalszego biegu na etapie kontroli wstępnej nie wiąże składu orzekającego *in merito* i nie oznacza konwalidacji jej wad formalnych (zob. np. wyroki TK z: 21 czerwca 2017 r., sygn. SK 35/15, OTK ZU A/2017, poz. 51; 20 grudnia 2017 r., sygn. SK 37/15, OTK ZU A/2017, poz. 90; 23 maja 2018 r., sygn. SK 15/15, OTK ZU A/2018, poz. 35 oraz 28 czerwca 2018 r., sygn. SK 4/17, OTK ZU A/2018, poz. 43, oraz postanowienie TK z 18 grudnia 2018 r., sygn. SK 25/18, OTK ZU A/2018, poz. 82 i powołane tam orzecznictwo).

2. Zgodnie z art. 79 ust. 1 Konstytucji, przedmiotem skargi konstytucyjnej może być ustawa lub inny akt normatywny, na podstawie którego sąd, lub organ administracji publicznej, orzekł ostatecznie o wolnościach lub prawach skarżącego albo o jego obowiązkach określonych w Konstytucji. Według stanowiska Trybunału Konstytucyjnego, podstawą rozpoznania skargi konstytucyjnej nie może być wskazanie przez skarżącego dowolnego przepisu ustawy lub innego aktu normatywnego, ale musi to być przepis, który w konkretnej sprawie stanowił podstawę ostatecznego rozstrzygnięcia.

3. Przystępując do zbadania skargi konstytucyjnej, Trybunał Konstytucyjny zważył najpierw, że w znaczącej części stanowi ona powtórzenie skargi tego samego skarżącego, rozstrzygniętej już przez Trybunał Konstytucyjny postanowieniem z 24 lutego 2021 r. o sygn. SK 90/20 (OTK ZU A/2021, poz. 13). Zarówno *petitum* teraz analizowanej skargi, jak i jej uzasadnienie, naznaczone są brakiem staranności. Zdaje się być on konsekwencją prostego przeniesienia istoty zarzutów (i argumentów użytych dla ich uzasadnienia) mieszczących się w już rozpoznanej przez Trybunał skardze – wniesionej w związku z ostatecznym orzeczeniem sądu powszechnego w sprawie opłaty adwokackiej za pomoc prawną udzieloną z urzędu w postępowaniu pierwszoinstancyjnym – na grunt skargi, której podstawą stało się ostateczne orzeczenie sądu powszechnego w sprawie wysokości ponoszonej przez Skarb Państwa opłaty na rzecz adwokata z tytułu pomocy prawnej udzielonej z urzędu w postępowaniu drugoinstancyjnym. Wskazany wyżej brak staranności, według stanowiska Trybunału, oznacza niewypełnienie przez skarżącego konstytucyjnych i ustawowych warunków merytorycznego rozpoznania skargi – i implikuje konieczność umorzenia postępowania.

Mając na uwadze istotę zarzutów zawartych w teraz rozpoznawanej skardze, Trybunał Konstytucyjny uznał za celowe przypomnienie, że wyżej powołanym postanowieniem o sygn. SK 90/20, rozpoznał skargę konstytucyjną skarżącego, zwracającego się o zbadanie zgodności § 14 ust. 1 pkt 3 w związku z § 4 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz. U. poz. 1801) w zakresie, w jakim przewidują w sprawach z zakresu ochrony zdrowia psychicznego stawkę maksymalną opłaty za czynności adwokackie w wysokości 240 zł plus VAT, z art. 64 ust. 2 w związku z art. 31 ust. 3 oraz art. 2 Konstytucji.

W treści powołanego postanowienia, Trybunał Konstytucyjny wywiódł między innymi, że:

„(...) nie jest rolą sądu konstytucyjnego ustalanie konkretnej wysokości opłat za określone czynności adwokatów lub radców prawnych, które by uwzględniały nakład pracy pełnomocników, stopień skomplikowania spraw pod względem faktycznym lub prawnym, wagę spraw czy też inne okoliczności. Kompetencje w tym zakresie należą do prawodawcy. W niniejszej sprawie Trybunał podtrzymuje stanowisko, że wybór metody ustalania stawki minimalnej wynagrodzenia dla pełnomocnika prawnego (zarówno z wyboru, jak i z urzędu) należy do prawodawcy, który w tym zakresie – w granicach porządku konstytucyjnego – korzysta ze znacznej swobody regulacyjnej (zob. wyrok o sygn. SK 66/19 oraz przywołane tam orzecznictwo). Pogląd ten nie oznacza oczywiście niemożliwości badania zgodności z Konstytucją rozporządzeń regulujących tę materię, niemniej to każdorazowo na podmiocie, który wniósł sprawę do Trybunału, ciąży obowiązek nie tylko wskazania przedmiotu kontroli, ale także sprecyzowania zarzutów oraz określenia adekwatnych wzorców kontroli konstytucyjności”.

Cytowane stanowisko aktualizuje się także w odniesieniu do niniejszej sprawy.

4. Niezależnie od okoliczności podniesionych w punkcie poprzedzającym, Trybunał Konstytucyjny uznał, że norma przedstawiana Trybunałowi do zbadania w *petitum* skargi aktualnie rozpoznawanej – jako norma odnosząca się do postępowania drugoinstancyjnego – została zrekonstruowana przez skarżącego w sposób nieprawidłowy. Trybunał stwierdził w tym zakresie, że:

– rekonstruując przedstawianą Trybunałowi normę, skarżący wywiódł w *petitum* treść, która nie wynika z rzeczywistego brzmienia powołanych w *petitum* przepisów; wskazany przez skarżącego § 14 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz. U. z 2019 r. poz. 18; dalej: rozporządzenie) stanowi wszakże, że w sprawie z zakresu postępowania nieprocesowego – niewymienionej odrębnie – opłata wynosi 120 zł; powołane zaś związkowo przepisy § 4 ust. 2 rozporządzenia stanowią w szczególności, że wyżej wskazaną opłatę – która nie może przekraczać wartości przedmiotu sprawy – ustala się w wysokości wyższej – jednak nieprzekraczającej jej 150% – z uwzględnieniem: 1) nakładu pracy adwokata, w szczególności czasu poświęconego na przygotowanie się do prowadzenia sprawy, liczby stawieniectw w sądzie, w tym na rozprawach i posiedzeniach, czynności podjętych w sprawie, w tym czynności podjętych w celu polubownego rozwiązania sporu, również przed wniesieniem pozwu, 2) wartości przedmiotu sprawy, 3) wkładu adwokata w przyczynienie się do wyjaśnienia okoliczności faktycznych, jak również do wyjaśnienia i rozstrzygnięcia istotnych zagadnień prawnych budzących wątpliwości w orzecznictwie i doktrynie, 4) stopnia złożoności sprawy, w szczególności trybu i czasu prowadzenia sprawy, obszerności zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, w szczególności dopuszczenia i przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego lub biegłych sądowych, dowodu z zeznań świadków, dowodu z dokumentów o znacznym stopniu skompli-

kowania i obszerności; z powołanych przepisów wynika zatem, że maksymalna opłata tam przewidziana może wynieść 180 zł – a nie 240 zł, jak wskazuje w *petitum* skargi skarżący;

– rekonstruując przedstawianą Trybunałowi normę, skarżący pominął kluczowy w sprawie § 16 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia; skarżący oparciem konstrukcyjnym skargi – w związku z treścią art. 79 ust. 1 Konstytucji – uczynił wszakże postanowienie Sądu Okręgowego w L., który przyznał mu wynagrodzenie z tytułu nieopłaconej pomocy prawnej świadczonej z urzędu w postępowaniu apelacyjnym; zatem dla prawidłowego ustalenia wysokości wynagrodzenia przysługującego z tytułu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu w postępowaniu apelacyjnym konieczne było uwzględnienie niepowołanego przez skarżącego § 16 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia, który stanowi, że za prowadzenie sprawy w postępowaniu apelacyjnym opłaty wynoszą: „przed sądem okręgowym – 50% opłaty, a jeżeli w pierwszej instancji sprawy nie prowadził ten sam adwokat – 75% opłaty, w obu przypadkach nie mniej niż 60 zł”; na tutaj eksponowaną okoliczność słusznie zwrócił uwagę Prokurator Generalny w swoim stanowisku; Trybunał Konstytucyjny zastrzega, że nie neguje konieczności badania wyżej cytowanego przepisu w związku z przepisami objętymi *petitum* skargi – jednak mając na uwadze istotę zarzutów, przedstawioną także w uzasadnieniu skargi, a powiązaną z wysokością przysługującej adwokatowi opłaty w postępowaniu drugoinstancyjnym, Trybunał uznał za znaczący mankament skargi całkowite pominięcie przez skarżącego regulacji wynikającej z § 16 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia.

Wadliwie zrekonstruowana norma prawna – mająca zastosowanie w zakresie postępowania drugoinstancyjnego, stanowiącego oparcie rozpoznawanej skargi – wykluczyła możliwość racjonalnego badania skargi w aspekcie innych warunków prawnych jej merytorycznego rozpoznania, w szczególności w aspekcie potrzeby dostatecznego uzasadnienia przedstawianego problemu konstytucyjnego i wskazywanych przez skarżącego wzorców kontroli.

Wskazane powyżej okoliczności – w sposób autonomiczny, samodzielny – implikowały konieczność umorzenia postępowania na podstawie art. 59 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393).

Mając na uwadze racje wyżej przedstawione, Trybunał Konstytucyjny postanowił jak w sentencji.